

ת"פ 41715/01/20 - מדינת ישראל, פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נגד מוחמד בן יוסף פנאדקה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 41715-01-20 מדינת ישראל נ' פנאדקה (עציר)

בפני כבוד השופט סארי ג'וסי

המאשימה מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז חיפה - פלילי ע"י עוה"ד
טל עופר

נגד

הנאשם מוחמד בן יוסף פנאדקה (עציר) ע"י עוה"ד מוהנד ג'אודאת

גזר דין

כתב האישום:

1. הנאשם, יליד 13.10.1993, הורשע ביום 23.6.20 על סמך הודייתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון על פיו הוגש כתב אישום מתוקן, בביצוע הצתה, עבירה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין), וכן עבירה של היזק במזיד לרכב לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

2. בסעיפים 1 ו-2 לכתב האישום המתוקן נאמר כי הנאשם והגב' יסמין ותד (להלן: המתלוננת) נישאו זל"ז בחודש יולי 2019 אולם כעבור זמן קצר נפרדה המתלוננת מהנאשם וחזרה להתגורר בבית הוריה שבג'ת (להלן הבית). בהמשך הנאשם ומשפחתה של המתלוננת הסתכסכו בנוגע להסדרת הזכויות המגיעות למתלוננת.

במועד הרלבנטי לכתב האישום המתוקן, הנאשם עבד בחברה כנהג משאית ולשם עבודתו החזיק במשאית "פול-טריילר" של מעסיקתו (להלן המשאית).

על פי כתב האישום המתוקן, בתאריך 29.12.2019 סמוך לשעה 2:30 לפנות בוקר, יצא הנאשם מביתו שבכפר קרע עם המשאית לג'ת והגיע סמוך לבית הורי המתלוננת. באותה שעה הרכב של אמירה ותד, אמה של המתלוננת, מסוג מאזדה ל.ז. 49-402-63 (להלן הרכב) חנה בכניסה לבית, הנאשם עצר את המשאית בסמוך לבית, הצית את הרכב באמצעות חומר מזרז בעירה ונסע מהמקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, אש אחזה ברכב, פנים הרכב נשרף כליל ונגרמו נזקי בעירה לגג, דלתות, חלונות ומכסה המנוע של הרכב. שכן כיבה את האש.

3. באי כוח הצדדים ביקשו לטעון לעונש. המאשימה הגישה את תדפיס רישומו הפלילי של הנאשם וכן טיעונים בכתב לעונש.

הטיעונים לעונש:

4. בפתח טיעוניה הפנתה המאשימה לגיליון ההרשעות של הנאשם וכי לחובתו הרשעה קודמת משנת 2013 בגין עבירת אלימות.

בטיעוניה לעונש הדגיש ב"כ המאשימה כי עבירת ההצתה היא מהחמורות בספר החוקים.

לשיטתו, נסיבות המקרה חמורות ביותר - הצתת רכב השייך לאם המתלוננת, עמה הוא מצוי בסכסוך על רקע הסדרת זכויות המגיעות למתלוננת במסגרת הליכי הפירוד ביניהם. לדידו, התנהגות הנאשם מלמדת על היותו אדם מסוכן ונטול כל גבולות, ועל כן על העונש לשמש גורם מוקיע, מתריע ומרתיע, ועל בית המשפט מוטלת חובה להילחם בעבירות חמורות ובזוויות אלו, באמצעות ענישה מחמירה אשר תעביר מסר תקיף, חד וברור לנאשם ולשכמותו, לפיו החברה ובראשה בתי המשפט סולדים ממעשיו.

5. לטענת המאשימה, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין - שמירה על שלום הציבור, שמירה על רכוש של המתלוננת, ושמירה על גופם וביטחונם האישי של המתלוננת ובני משפחתה.

עוד טענה המאשימה כי בקביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בנסיבות לחומרה, ובענייננו התכנון שקדם לביצוע העבירה, הנזק שנגרם ושהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה, הנסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה ויכולתו של הנאשם להבין את אשר עשה.

6. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקת בית המשפט העליון, בין היתר בע"פ 4311/12 מילאד סורי נ' מדינת ישראל (8.11.2012) ולדברים שנאמרו שם על חומרתה היתרה של עבירת ההצתה, וטען כי מתחם העונש ההולם בענייננו של הנאשם נע בין 2.5 ל-4.5 שנות מאסר בפועל, כי יש להשית עליו עונש של מאסר בפועל בחלקו האמצעי של מתחם הענישה, לצד ענישה נלווית הכוללת השתת מאסר מותנה ממושך ומרתיע והשתת פיצוי.

7. בפתח דבריו ציין ב"כ הנאשם, כי המעשים לא היו מתוכננים מראש ובוצעו אך מתוך פזיזות, שכן הנאשם היה בדרכו לעבודה, ורק באותו זמן גמלה בליבו ההחלטה המצערת לבצע את העבירות בהן הורשע.

נטען, כי על אף קשיים ראייניים בתיק, שכן לא עלה בידי ב"כ המאשימה להציג ראיה ישירה לפיה הנאשם ביצע את המעשה, הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה בעובדות כתב האישום המתוקן. בעצם ההודאה נחסך זמן שיפוטי יקר, והנאשם הביע חרטה על מעשיו וקיבל אחריות עליהם.

בהקשר זה ולמען שלמות התמונה, אציין כי בפתח הדיון ביום 23.6.2020, מסר ב"כ המאשימה עם הצגת הסדר הטיעון, כי זה נערך "בין השאר לאור קשיים ראייניים והרצון לחסוך את עדותם של בני משפחת המתלוננת".

עוד טען הסניגור כי הסכסוך שקדם למעשה אינו בין הנאשם לבין בת זוגו המתלוננת, אלא בינו לבין משפחתה וכי לא הוצגה כל ראיה המספקת אינדיקציה לפיה הרכב ניזוק בהיקף כה רחב כפי שנטען בכתב האישום.

8. לטענת הסניגור, בפסיקה נערכה הבחנה בין הצתה חמורה כדוגמת הצתת נכס שעלולה לפגוע ברכוש אחר, הצתת נכס עם פוטנציאל פגיעה בגוף או בנפש, והצתת נכס בנוכחותו הקרובה והמידית של אדם, לעומת הצתה כמו במקרה שלפנינו שלא היה בה פוטנציאל של פגיעה בגוף ובנפש או ברכוש אחר. לדידו, מתחם הענישה אליו הפנה ב"כ המאשימה מתייחס להצתת רכב משטרתי, או למקרים חמורים בהרבה מהמקרה שבענייננו, בהם האש הייתה יכולה להתפשט לסביבה הקרובה ולגרום לנזק נוסף בין אם בנפש ובין אם לרכוש. עוד טען כי הפסיקה אליה הפנתה המאשימה מתייחסת למקרים של נזק לדירות מגורים, בתי עסק, רכב משטרתי ולא כמו במקרה שלנו שזה מצטמצם לנזק לרכב פרטי.

לטענת ב"כ הנאשם טווח הענישה בעבירות הצתה מתחיל מ-8 חודשי מאסר בפועל, ומגיע עד לכל היותר ל-12 חודשי מאסר בפועל, וטען כי יש להשית על מרשו עונש ברף המינימלי של 8 חודשי מאסר בפועל.

9. לתמיכה בטענותיו בדבר מדיניות הענישה הנהוגה והראויה בעבירת ההצתה הפנה ב"כ הנאשם למספר פסקי דין: ע"פ 4052/15 ניקו חיימוב נ' מדינת ישראל (10.12.2015), ת"פ 63395-01-17 מדינת ישראל נ' פאדי ערו (17.5.2017), ת"פ 60656-06-19 מדינת ישראל נ' מוסא חסנין [לא פורסם] (10.5.2020) ות"פ (חי') 6220-05-13 מדינת ישראל פמ"ח נ' חסן חרב (7.7.2013).

10. עוד הפנה ב"כ הנאשם לגילו הצעיר של הנאשם, כי עברו הפלילי אינו מכביד ולחובתו הרשעה אחת מבית המשפט לנוער מלפני שנים רבות, וכי מדובר במעידה חד פעמית שהנאשם מביע עליה חרטה וצער.

11. הנאשם בדברו האחרון הביע צער על מעשיו.

דין:

12. חוק העונשין קובע כי העיקרון המנחה בענישה הוא עיקרון ההלימה, המחייב קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש יש לבחון את הערכים החברתיים שנפגמו מביצוע העבירה ומידת הפגיעה, ואת מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, תוך מתן הדעת לרשימה המפורטת בסעיף 40ט לחוק העונשין.

13. דובר רבות על חומרתה של עבירת ההצתה והיותה בעלת פוטנציאל נזק עצום, מעצם טיבה וטבעה, כאשר המחוקק ראה להציב בצדה עונש מירבי של 15 שנות מאסר.

יפים לעניין זה דברי כב' השופט י' אלרון בע"פ 2249/18 מדינת ישראל נ' פלוני (11.11.2018):

"בית משפט זה הדגיש לא אחת כי עבירת ההצתה הינה עבירה חמורה במיוחד. זאת, הן בשל הסיכון הגלום בהצתה עצמה, והן בשל העובדה שלא ניתן לשלוט בתוצאותיה (ראו למשל ע"פ 4036/13 מובארכ אמארה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.10.2014))."

עמוד 3

ראו גם ע"פ 6463/11 שלום ברדוגו נ' מדינת ישראל (5.6.2012):
"עבירת ההצתה שבה הורשע המערער היא עבירה חמורה, וכך נזדמן לי לומר בעניין דומה בעבר: "נוכח הסכנה המיוחדת, הבלתי נשלטת, שבעבירות אלה - שהרי בהן 'תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה' (שמות, כ"ב, ה'), ואחריתה מי יסורנה - יש צורך בענישה מרתיעה, שכלל תהא כליאה" (ע"פ 3074/07 מדינת ישראל נ' אבו תקפה (לא פורסם)). אף אם בנסיבות דנא היה הנזק למרבה המזל, רכושי "בלבד", למעשים מסוג זה נדרש מחיר מרתיע, שכן עלולים גם להתקפח חיים...וראו גם: "טבעה של הצתה שראשיתה ידוע, אולם כיצד תתפשט ומה יהיה היקף הנזק הכרוך בה, הוא עניין שלמצית, בדרך כלל, אין שליטה עליו. מכאן חומרתה היתרה של עבירה זו, ועל כן חייב העונש הנגזר בצידה לתת מענה לשיקולי גמול, מחד, והרתעת הרבים, מאידך" (ע"פ 2599/07 קריין נ' מדינת ישראל (לא פורסם) (השופט לוי))."
ראו עוד בנדון: ע"פ 1846/13 ג'מאל עמאש נ' מדינת ישראל (1.12.2013).

כמו כן, עבירת ההצתה נתפסת כעבירה חמורה לא רק בשל הסכנה האינהרנטית הטבועה בה, אלא גם על שום המסר העברייני האלים העולה הימנה, מסר שיש בו כדי להטיל אימה ופחד ולפגוע בתחושת הביטחון האישי של הציבור (ע"פ 5074/10 **מרדאווי נ' מדינת ישראל** (19.9.2012)).

14. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מעבירת ההצתה הם שלום הציבור, ביטחון ושלמות רכוש וקניינו.

15. בעניינינו טענה ההגנה כי מעשיו של הנאשם לא תוכננו מראש וכי אלה לא בוצעו על רקע סכסוך בינו לבין המתלוננת, כי אם על רקע סכסוך בינו לבין משפחתה.

אכן, בסעיף 2 לכתב האישום המתוקן נאמר: "**הנאשם ומשפחתה** של יסמין הסתכסכו בנוגע להסדרת הזכויות המגיעות ליסמין מהנאשם".

16. לצד זאת, לא ראיתי לקבל טענות ב"כ הנאשם בדבר העדר תכנון מראש של המעשה.

אומנם בא כוח המאשימה אישר כי "אין מחלוקת שהנאשם נסע לעבודה לאחר ההצתה. נסע מהבית, הצית, והמשיך לעבודה", אך נראה כי מכאן ועד לקביעה כי המעשה לא תוכנן מראש, רב המרחק, שהרי הנאשם נשא עמו במשאית חומר מעודד בעירה שבלעדיו לא ניתן היה להצית את הרכב. יש לתת את הדעת גם לרקע שקדם להצתה והוא הסכסוך הקיים בין הנאשם לבין משפחת המתלוננת.

17. גם אם במבחן התוצאה לא נגרם נזק נוסף מעבר לזה שנגרם לרכב, עדיין מתקשה אני לקבל את טיעון הנאשם במלואו לפיו לא הייתה סכנה כי האש תתפשט ותפגע ברכוש נוסף או בחיי אדם. מוכן אני לצאת מנקודת מוצא לפיה אפשרות זו הייתה מצומצמת, אולם יש לזכור כי גם בהתאם לפסיקה אליה הפניתי לעיל, "טבעה של הצתה שראשיתה ידוע, אולם כיצד תתפשט ומה יהיה היקף הנזק הכרוך בה הוא עניין שת המצית, בדרך כלל, אין שליטה עליו". הדברים

אמורים גם בשים לב לשעת הלילה המאוחרת בה בוצעה העבירה, בזמן שאנשים נמים בביתם, וכן למיקום הרכב - בכניסה לבית.

18. מתחם הענישה בעבירות ההצתה תלוי בנסיבותיו המיוחדות של כל מקרה ומקרה. ברוב מקרי עבירות ההצתה הושת עונש מוחשי של מאסר בפועל, אולם היו מקרים בהם חרג בית המשפט מכלל זה. כך למשל בע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל (8.11.12).

19. עיינתי בפסיקה אליה הפנתה המאשימה. אמנם, בפסקי דין שונים של בית המשפט העליון נקבע כי מתחם ענישה הנע בין שנתיים עד לארבע שנות מאסר בפועל אינו חריג. עם זאת בפסקי דין לא מועטים נקבע מתחם ענישה מתון יותר. אסקור בקצרה את חלקם:

בע"פ 1846/13 ג'מאל עמאש נ' מדינת ישראל (1.12.2013), הורשעו המערערים בעבירה של הצתה בצוותא ואחד מהם הורשע גם בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה ללא פוליסת ביטוח.

באותו המקרה המערערים הציתו רכב שהיה בבעלות משותפת של אחד מהמערערים ושל המתלונן, וזאת על רקע סכסוך בנוגע להחזקה ברכב. עובר להצתת הרכב אחד המערערים נהג ברכב למרות שלא היה לו רישיון נהיגה תקף ומשכך גם לא פוליסת ביטוח תקפה. בית המשפט המחוזי השית על אותו מערער 38 חודשי מאסר בפועל וכן הפעיל במצטבר תנאי של שישה חודשי מאסר, בגין הצתת רכב באזור מגורים, כאשר לחובת הנאשם עבר פלילי, וזאת על אף שהיה בן 18 בלבד בעת ביצוע העבירה. הערעור על חומרת העונש נדחה.

באותו מקרה ציין בית המשפט לעניין מתחם הענישה כי "העונש ההולם את עבירת ההצתה אשר ביצעו הנאשמים בצוותא, בשים לב לחומרת העבירה ולמדיניות הענישה הרצויה והנוהגת, הנו מאסר בפועל למשך שנים..." בערעור נקבע כי אומנם נוכח חומרת העבירה ומדיניות הענישה הרצויה והנוהגת יש לתחום באופן ממשי את מתחם העונש ההולם, עם זאת אין המדובר בטעות המצדיקה התערבות ערכאת הערעור, נוכח התייחסות בית המשפט המחוזי למכלול השיקולים הרלוונטיים לצורך קביעת מתחם העונש ההולם והשתת עונשים שאינם חורגים מהמקובל במקרי הצתה דומים.

בע"פ 4006/12 אריק מלאך נ' מדינת ישראל (5.2.2013) הורשע המערער בהצתת בית עסק - המערער רכש מגזרי תיל ומברג ומילא שני בקבוקי פלסטיק בבזין. בשעות הבוקר המוקדמות המערער ניגש לבית העסק, חתך את הסורג, ניפץ את שמשת החלון, התיז פנימה מן הבזין והצית אותו. כתוצאה מכך התלקחה אש בבית העסק אשר כילתה ריהוט, מחשבים, מכונות צילום וציוד משרדי אחר בשווי כולל של 30,000 ₪. בית המשפט העליון אישר את העונש שנגזר על המערער - 42 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו. כמו כן הופעל בחופף עונש מאסר מותנה אשר עמד נגד המערער בגין הרשעתו בתיק קודם ו-6 חודשי מאסר על תנאי. כן חויב בתשלום פיצויים למתלונן בסך של 30,000 ₪.

לעניין מתחם הענישה נקבע באותו פסק דין כי "רף הענישה בעבירות ההצתה אינו אחיד, וכי במסגרת שיקולי הענישה, על בית-המשפט ליתן דעתו, בין היתר, לתוצאות המעשה, לפוטנציאל הסיכון לחיי אדם ולרכוש, הגלום במעשה ההצתה, לתכנון המוקדם, ולעברו הפלילי של הנאשם".

בע"פ 4052/15 ניקו חיימוב נ' מדינת ישראל (10.12.2015) הורשע הנאשם בהצתת רכב השייך לחברתו לשעבר של חברו. במסגרת הסדר טיעון הוסכם כי המאשימה תטען לעונש של עד 20 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם עונש מאסר בפועל של 12 חודשים. ערעור הנאשם על פסק הדין נדחה על-ידי בית המשפט העליון.

בת"פ 63395-01-17 (חי') מדינת ישראל נ' פאדי ערו (17.5.2017) הורשע הנאשם על-פי הודייתו בעבירת הצתה של רכב השייך לאחיו. נקבע כי מתחם העונש הראוי נע בין 10 ל-36 חודשי מאסר, ובהתאמה נגזרו על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס כספי.

20. המקרה בענייננו אינו נמנה עם המקרים החמורים. הרכב חנה בחניה בכניסה לבית, ולא נגרמו נזקי גוף או נזקים אחרים כשם שלא צוין כי בסמוך לזירת העבירה נכחו אנשים שעלולים היו להיפגע.

בהתחשב במכלול הנסיבות שמנתי לעיל הקשורות לביצוע העבירה, חומרת העבירה, והערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצועה ולאחר שעמדתי על מדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות דומות, אני קובע כי מתחם הענישה הראוי, בנסיבות המקרה דנן, הינו מאסר בפועל לתקופה שנעה בין 10 ל-24 חודשים, זאת לצד עונשים נלווים.

21. עונשו של הנאשם ראוי לו שיקבע בתוך המתחם האמור ובהתחשב גם בנסיבות אישיות, שיקולי שיקום וכיוצא בזה. בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום וטיפול של הנאשם ולחילופין הגנה על שלום הציבור.

22. בהקשר האמור, יש להביא בחשבון כשיקול לקולא את הודאתו של הנאשם במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, בהזדמנות הראשונה, מבלי שיהיה צורך בקיום הליך ראייתי ותוך חיסכון בזמן שיפוטי יקר. כן יש להתחשב בזמן בו שוהה הנאשם במעצר מאחורי סורג ובריה, מיום 7.1.2020.

23. מנגד יש להתחשב כשיקול לחומרא בעקרון ההרתעה בעבירות הצתה ובצורך כי העונש ישקף מסר ברור מצד הערכאה השיפוטית כי יש למגר את מקרי ההצתות כאמצעי לפתרון סכסוכים. כמו כן ראיתי לתת את הדעת לכך שמעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם מסוכסך עם משפחת המתלוננת.

על רקע טענתם לזכויות המגיעות למתלוננת בעקבות הפירוד מהנאשם, ואת הצורך להבהיר באופן ברור כי סכסוכים מסוג זה ובכלל יש לפתור באמצעות פנייה לערכאות ולא על דרך של אלימות.

24. יש לציין גם כי בהתאם לגיליון המרשם הפלילי, לנאשם הרשעה קודמת מיום 14.2.2013 בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש בהתאם לסעיף 380 בחוק העונשין והיזק לרכוש במזיד בהתאם לסעיף 452 בחוק העונשין, בגין הושת עליו מאסר מותנה בן 6 חודשים וקנס בסך 1,500 ₪.

26. בשקלול הנסיבות והנתונים השונים אני קובע כי העונש הראוי בנסיבות הינו עונש של 12 חודשי מאסר בפועל,

בניכוי ימי המעצר בהם נשא הנאשם עד כה מכוח המעצר עד תום ההליכים אשר הושת עליו.

27. אשר על כן אני גוזר על הנאשם:

א. מאסר למשך 12 חודשים, לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 7.1.2020.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים שיופעל במידה והנאשם יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו, עבירה של הצתה או ניסיון להצתה או עבירה שיש בה יסוד של אלימות או איום באלימות מסוג פשע.

ג. פיצוי בסך 5,000 ₪ לבעלים של הרכב גב' אמירה ותד, שישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים בסך 1,000 ₪ כל אחד החל מיום 1.3.2021 וב-1 לכל חודש עוקב.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, י' תמוז תש"פ, 02 יולי 2020, בהעדר הצדדים.